Проект!

МОТИВИ

към проекта на Наредба за изменение на Наредба № 4 от 11 май 1993 г. за документите, които са необходими за сключване на трудов договор

1. Причини, които налагат приемането на проекта

С Решение № 176 от 21 март 2025 г. Министерският съвет е приел План за действие за внедряване на административни услуги на принципа „епизод от живота“. В Плана са включени мерки за изпълнение на Епизод 6 „Наемане на служител“, вкл. мярка 6.1.3. за приемане на Наредба за изменение на Наредба № 4 за документите, които са необходими за сключване на трудов договор. Целта е да отпадане изискването за предоставяне на диплома в административни производства, в случаите, в които може да бъде извършена служебна проверка.

Наредба № 4 от 11 май 1993 г. за документите, които са необходими за сключване на трудов договор (Наредба № 4) е издадена от министъра на труда и социалната политика. В Наредба № 4 са определени документите, необходими за сключване на трудов договор, както и при възникване на трудово правоотношение въз основа на избор и конкурс. В чл. 1, ал. 1, т. 2 от Наредба № 4 е предвидено да се представя документ за придобито образование, специалност, квалификация, правоспособност, научно звание и научна степен, когато такива се изискват за длъжността или работата, за която лицето кандидатства.

Административните органи, които са работодатели, имат възможност да получат информация за придобито образование, специалност и квалификация служебно, чрез извършване на проверка в официални регистри. Извършването на проверка по служебен ред за придобито образование в Република България е възможна по отношение на документи за основно образование, издадени след 1 юни 2009 г., за средно образование – след 1 януари 2007 г., за придобита степен на професионална квалификация – след 1 юни 2008 г., за завършено професионално обучение – след 1 януари 2022 г., за висше образование – след 1 януари 2012 г.

Данни относно дипломите за основно и средно образование и/или придобита степен на професионална квалификация се съдържат в Регистъра на документите за завършено основно образование, средно образование и/или придобита степен на професионална квалификация, поддържан от Министерството на образованието и науката (МОН) на основание чл. 7, т. 3 от Наредба № 8 от 11.08.2016 г. за информацията и документите за системата на предучилищното и училищното образование. Проверка за издадени документи може да се извършва чрез ЕГН/ЛНЧ, серията и фабричния номер на документа или чрез регистрационния номер за документи, които нямат серия и фабричен номер, на интернет страницата на МОН в раздел „Регистри“ или на адрес: https://regdiploms.mon.bg/.

Данни относно дипломите за висше образование, придобито в Република България, се съдържа в Регистъра на всички действащи, прекъснали и завършили студенти и докторанти, воден и поддържан като електронна база данни от министъра на образованието и науката чрез Националния център за информация и документация (НАЦИД) в изпълнение на чл. 10, ал. 2, т. 3, буква „в“ от Закона на висшето образование.

Съдържанието, условията и редът за водене на Регистъра са определени в Наредба № 1 от 13.01.2023 г. за регистъра на всички действащи, прекъснали и завършили студенти и докторанти по степени на обучение и по професионални направления. Чрез информационното приложение RegiX, поддържано от Министерството на електронното управление, може да се проверява дали лице е дипломирано по съответната специалност, както и чрез интернет страницата на НАЦИД на адрес: https://students.nacid.bg/graduated.

Когато висшето образование е придобито в чужбина, съществува възможност за служебна проверка за издадено удостоверение за признаването на дипломата за висше образование след 1 януари 2012 г. в Обединения регистър за академично признаване, поддържан от НАЦИД, както и в RegiX.

Поради съществуващата възможност служебно да се за извърши проверка, е необосновано да се изисква от лицето да представя на работодателя съответния документ, чрез което се създава необоснована тежест за кандидатстващите за работа в държавната администрация.

2. Цели, които се поставят с приемането на проекта

Приемането на проекта на нормативен акт има за цел да улесни процедурата по сключването на трудов договор и възникването на трудово правоотношение от избор и конкурс в държавната администрация. Премахването на изискването за представяне на хартиен носител на диплома и/или друг документ, с който се удостоверява придобито образование и/или придобита степен на професионална квалификация/завършено професионално обучение, има за цел да намали административната тежест и да улесни лицата, които кандидатстват за работа в държавната администрация.

3. Финансовите и други средства, необходими за прилагането на новата уредба

Предложеният проект на акт не налага разходването на допълнителни финансови средства от държавния бюджет. С него не се предвиждат увеличаване на разходите на заинтересованите лица и институции.

4. Очаквани резултати от прилагането

Приемането на промените в наредбата ще улесни лицата, които кандидатстват за работа в държавната администрация. Чрез приемането на промените ще се намали административната тежест и ще се облекчи и ускори процедурата по сключването на трудов договор и възникването на трудово правоотношение от избор и конкурс в държавната администрация.

5. Анализ за съответствие с правото на Европейския съюз

Приемането на предложения проект не налага да бъде изготвена справка за съответствие с правото на Европейския съюз, тъй като с материята, която регламентира актът, не се хармонизират актове на Европейския съюз.